

MULT és JELEN

ERDÉLYI HIRLAP.

Megjelenik e' historiai és politikai erdélyi hirlap minden héten kétszer kedden és pénteken, **Hon és Külföld 's Kolozsvarit Hétlap** melléklapokkal ötödfél iven.—Félévi előfizetés díja **6-hat rft ezüstben**. Minden cs. k. postán lehet előfizetni, vagy a pénzt biztos alkalomtól szerkesztőhöz békülden. Mindennemű hirdetések a' Hétlapban adatnak-ki, mely azomban Kolozsvarit külön is szétosztatik.

ERDÉLY ÉS MAGYARORSZÁG.

Kinevezések. Ö. cs. és apost. kir. Felsege febr. 5-n költ legfennsőbb végzése által erdélyi kormányzék 's elnöki titoknok Gebbel Károlyt, az ország rr-ei választása következtében erd. kormányzék tanácsossá kimesen kinevezni méltóztatta.

Ö. császári és apostoli királyi Felsege folyó februarius 9-n költ legfennsőbb végzése által nagyercsei gr. Toldalagi Ferenczet Maros-zék alkirálybírját — közelebből igen nagy többségben mutakozó ritka egyetértéssel törént meg-lasztatása következtében azon zék főkirálybira-jává kinevezni kimesen méltóztatta.

Hivatalos közlemény. Rendőri hirdetés. Egy magát Magyarhonban kebele-zett Pozson városi származásának vallott zsidó kezén több darab ezüst némük találtatván, u. m. leves merítő és evő kalánok, kés- és villanyelek, mind ezüsből készültek, ezeknek nagyobb ré-sze betükkel és címerrel jegyezvék; mivel ezen ezüst némük tulajdonosát rögtöni szelid vallatás útján is a' zsidótól kitudni nem lehetett, ezenel közhiré tétetik, hogy: az itt ezüst némük a' ko-lozsvári rendőri hivatalnál birói zár alatt van-nak; a' tulajdonos tehát azok iránt ott bővebb tudósítást vehet, megjegyeztetvén, hogy az azo-kat áruba bocsátott zsidó is itt fogva van, Ko-lozsvart februarius 20-n 1848.

Hálanyilvánítás. Tek. Kozollyai Lajos úr a' dévai nép-iskola segedelmezésére 100: száz rft alapítványt tett-le. Ez áldozat nem kíván sok szóvali magasztalást, mint a' mely maga magában elég bizonyosága az alapító nemes-lelkűségének, de az illetőket hatósan kötelezi, hálás köszöneteket nyilván kifejezni — mit ezen-nel örömet cselekesznek. Az ég áldja-meg Ko-zollyai Lajos urat hosszas boldog élettel! lelkesiten másokat is nemes példájának követé-sére!

Nem különben a' t. Végsei úr igazgatása alatti színész társaság egy előadás tiszta jövedel-mével gyámolította intézetünket, melyért hason-lólag szíves köszönetet mondunk.

Küküllő megye közgyűlé-se. *) Januarius 10, 11 's 12-dik napjain tartatott-meg's rendes elnöklet alatt. — 1.) Azon kir. kormányi rendelvénny felolvasása után, mely mellett az 1846 és 47 d évi tör-vénycikkek hiteles alakban megküldettek — az országgyűlési követek terjedelmes számo-ló jelentéseket egyéni meggyőződésök kísé-retében megtették és eljárásuk, megjelenez-tetősök mellett, jegyzőkönyvileg méltányolta-tott, j lentvényök pedig a' levélárba hely-heztetett. — 2.) A' törvénycikkek kihirde-tése közben, mit a' számosan öszvegyűlt ne-messég végig figyelemmel hallgatott, a' ma-gyar nyelvnek közállományi rangra emelte-téséért felséges Fejedelmünknek jegyzőköny-vileg hódoló hála nyilvánított. — 3.) A'

*) E' közgyűlési tudósítás tisztelt levelezőnk je-lentése szerint maga idejében postára téte-tett, de mivel szerkesztőség kezébe nem jött, úgy látszik eltévedett, 's most másodsor küldetett-el. Erdélyben sok javítani való van — azok közt a' postaügyi reform nem u-tolsó lenne, minek eszközzése sok óhajtas-nak és naponként érezhető nagy szükségnek felel-ne-meg. Szerk.

nyílt parancs-levelekben a' kir. kor-mány által lesorolt ujonczállítási régiebb mo-dor, e' megye által is emberiség — elleninek nézettetvén kinyilatkoztatta: miként éppen ezen oknál fogva határozta vala e' megye is azon modornak kebelébeni megszüntetését. — 4.) A' katonaujonczállítási 21-k tör-vénycikk és abban felidézett utasítvány nyo-mán a' járásonkénti öszveirő és sorsvonató biztosságok kinevezettek, az ezen törvény-hatóságból állítandó 169 ujonczok száma a' 112 helységekre a' népesség képzelt arányá-ban felosztatot, mely szerint a' legnépe-sebb helységekre 3, 3, a' legkisebbekre is pedig egy egy esett, és egy biztosság küldet-t-ki, mely az ujonczoknak jövedőben i-gazságos arányi szerinti felosztására tervet ké-szitsen, a' közelebbi közgyűlésre bemutatan-dót; a' Medgyesen működő bésorozó bizto-ságba alisp. Gaál Miklós és gr. Haller György küldettek-ki, 's mint megye kebelén kívül működendők részére napi-díj utalványozása iránti felirat tétetett a' kir. kormányhoz, — az eljárás és kezelés egyformásítása teki-te-téből példányöszveirás és sorsvonatás vé-gez-tetett tétetni D. Szentmártonban januar. 15-d a' gróf főispán úr elnöksége alatt, *) a' járásonkénti biztosságok a' sorsvonatást megelőzőleg az öszveirt ifjakat és közlako-sokat, valamint a' helyi birtokosokat felszó-lítandják a' bésorozandó ifjaknak katonai szol-gálatuk kiteltéveli segedelmeztetésök vége-ti adakozásra, a' melyből begyűlendő pénz a' szebeni takarékpénztárba fog betétetni az ezen fáradozással megbízott gr. Bethlen Far-kas által, főispán úr mind két biztosságok azon tagjai helyébe, kik törvényes mentse-gök miatt köteleességök folytatásában akadá-lyoztatnának, másnak kinevezésére megbiza-tott. Az utasítvány 8 d pontjához hozzáada-tott, hogy a' sorsok a' nép előtt is ismere-tes romai számokkal 's azon számot kifejező írással jegyeztesse, a' sorshúzás a' birto-kosság, papok, falnagyk és közlako-ok je-lenlétében történjék és az az illető ifjunál vagy személyesenél hagyatassék, az utasi-tvány 15 dik pontja értelmében elfogadtatott, hogy most az egyszer a' kir. kormányi kör-le-vél tartalma szerint az 1822 k év 1-ső nap-jától az 1829 k év utolsó napjáig szűlőttek öszveirattassanak és sorsot húzzanak. — 5.) András István a' megyei esküdtek sorába felvétetett és Válya György teljeskorúsága a' kir. kormánynak tudásul feljelentetni vé-geztetett. — Több magánosok kérelmök tar-talma és a' köztudást nélkülözhető apróbb történetek lesorolásával az olvasó figyelmét fírasztani nem czélunk.

*) Mint hallottuk, a' példány eljárás rosszul si-került némileg, — a' szerencse edénye több sorsjegyet tartalmazott, mint volt a' sorsvonó ifjuság száma — a' 3-d sorsot senki sem sa-játította-el. D. Szentmártonnak két ujonczot kelletvén állítani: a' bésorozásra küldésben akadályok gördítettnek-elé. Levelező.

Háromszéki közgyűlés. (Vég-zet.) 11-szer A' fels. kir. főkormányzék és fels. udvar 1846-li decemberi közgyűlésünk jegyzőkönyvére észrevételeit és határozatát megtévén, azt rendelték, hogy Gyulai Domo-kost és Kautnick Károlinát a' romai hitvallás-ból az egységihívókere történt áttéréséért a' hathéti oktatásra utasítsuk és Gyulai Do-mokos ellen hamis bizonyítványnyi élésért megrendelt közkeresetet indíttassuk meg. A' rr. a' királyi főkormányzéknek feljelentetni határozták, hogy az itt egyéneket a' hathéti tanításra nem szoríthatják, a' Gyulai Domo-kos ellen megrendelt közkereset megindítá-sa a' tisztség által elintéztetett.

12-szer Az ojtózi harminczadon túl kezdve Moldova széléig tervezett út készítésére meg-tagadott kézi munkásokat illetőleg azt rendeli a' fels. kir. kormányzék, hogy a' műtanilag készitendő utakat az egész törvényhatóság köteleztetvén csináltatni, a' 30 kr napibérért állíttassanak kellő számu napszamosokat. A' rr. felirtak a' tisztelt kormányhoz, miszerint illő napibérért állíttatnak ugyan munkásokat, de azon az egész zék által készítetteti ren-d-elt útesinálás csak úgy lehet igazságos, ha a' fels. kir. főkormányzék Bereczkből Mold-vaig azon úton csak a' bereczkiek által ki-zarólagosan használt fuvarozá t, a' zék min-den rendű lakosaira kiterjesztetni rendeli.

13-szor A' fels. királyi főkormányzék egyik közgyűlésünkön közbizonyítványt nyert es ns Aranyos zékben Csegezben lakó árko-si Veres Tamás birtokosságáról tudósítást ren-delvén, az a' közgyűlésre beadott alkirálybi-rói felvilágosítás folytául megtétetni határoz-tatott.

14-szer A' fels. kir. főkormányzék a' törösvári kalibások zárvonalanál örködő sze-kely katonaság élelmi szerének fuvarozását adózóink által oly móddal parancsolván el-rendelgetni, hogy a' fuvarber, addig is mig annak fedezésére ő Felsege egy pénzalapot kijelelne, a' fuvarozó adózó adójába tudassék-bé, minden marháért állomásonként 15 pen-gő kr számíttatván. E' tárgyban felmerült ne-hézségeket a' zék tisztsége elhárítani igye-keztvén, a' bérarandó felsőbb rendeletig a' továbbiak megtétele elhatározatott.

15-szor A' fels. kir. főkormányzék fel-sőbb helyről felállítatni parancsolt balottas-házak létrehozása végett, a' barátosi közön-ségre közgyűlés folytául rótt öszveg fizetése alól az említett közönseget folyamodása kö-vetkeztében feloldozta. — A' rr. ezen kormányi intezvényt sérelemül feljegyeztetni, 's jövő or-szágyűlésen orvosoltatni határozták.

16-szor A' fels. kir. főkormányzék a' szélbeli szoros útnál lévő vesztglő és harminczadi intézetekhez kellő marhabusvá-gatása szabályozásáról értesítvén, tudtukra adta, hogy évenként jul. 1-ső napján tartat-ik azon intézeteknél a' húsúvágatás kiadása,

's a' hűségátal által kiutendő kárt a' harmadzi tisztekre nézve a' kamarai, a' vesztogleti hivatalnokokat illetőleg pedig az egességű pénzalap szenvedendi. A' rendek örövendetes tudásul vették, hogy ekkorig adózoink által hordott teher rólok levétetett — lévén ezen intézkedés a' tisztség útján körcztelve.

17-szer A' kézi - szentléleki Mészáros családnak egyik közgyűlésünkben kiadott közbizonyítványt a' felséges udvar visszavétetni rendelvén, megkérte ő Felsége, hogy azon székely szabad ággal élő családnak méltán kiadott bizonyítványt, ha szintén címeres nemessége használatából 1764-ben a' székelyek felfegyverzése alkalmával kivétetett is, visszaadani méltóztatson.

18 szor Nemes Henter Samu a' szentiványi paraszt közönség ellen egyik közgyűlésünkben, a' háza meghajlásáért közkeresetet kérve kirendeltetett, hogy a' keresetgő a' kihallgatandók kihallgatása előtt nem teljesített, a' felséges udvarhoz folyamodott, honnan is a' közgyűléshez visszairatván a' kérelmesnek az a' válasz adatott, miszerint kérelmet paraszt közönség ellen emelvén, a' szentiványi közönség mint nem olyan ellen annyival kevésbé nem rendeltethetik meg a' közkereset, mivel nem bizonyítottatott-bé az, miszerint a' panasz tárgyává tett kihágások a' szentiványi közönség mint közönség által követettek volna-e.

19-szer A' fels. kir. főkörmányszék a' bujasenyv gyökere kiirtását rendelvén-e, az a' körüli teendők elintézése a' tisztegre biztatott.

20 szor A' kebelbeli tűzkármentő egyesület központi bizottmánya közelebbi közgyűlést a' végzett működéséről tudósítását előterjeszté. A' rr. tudásul vettek 's működése további teljesítésére megbízták.

21-szer Nemes Hunyad megye rr-ei a' pest-aradi vaspálya pártolására felszólítják ezen széklet. Átadott az országos tárgyakkal foglalkozó bizottmánynak, véleményes előterjesztés végett.

22-szer Nemes Komárom megye rr-ei börtönöknek és rabdolgoztató háznak tervét rajzát hozzátartozó magyarázó irattal megküldik. Minthogy ujonan építendő börtönök építésében már lépések tetetvén, a' megküldött tervet nem alkalmazhatni; a' rabdolgoztató házat illetőleg, meghagyatott a' szék mérnökének, miszerint egy a' kebeli körülményekhez alkalmazandó rabdolgoztató házat tervezzen.

23-szor Zala, Gömör, Zolyom, Ugocsa és Komárom megyék a' Részek viszsza nem csatoltatása iránti felszólításunkra viszszaírtak, hogy kérésünket nem teljesíthetik, mi is tudásul vétetett.

34-szer Romano catholikus püspök ő nagyméltósága Kovács Miklós úr, azon felszólításunkra, melynél fogva a' brassói közép tanoda igazgatóját apát Kovács Antal urat ottan hagyatni kértük volt, értesít, hogy: nevezett apát úr előléptetéséről még most szó nincs 's ha onnan elvitetnék, helyébe alkalmas iskola igazgató tételéről gondoskodand.

Több tárgyak kebeliek és magánosok kérelmei lévén, azoknak köz tudomásra juttatása e' hatóság tagjain kívül, másokat alig érdekelhetnek, 's ez okból azokkal nem alkalmatlanok a' rendes levelező.

Szentiség törés. A' nagyenyedi evang. reform. templomban f. febr. 11-kére viradólág egy templom feltörési merény történt. Az egyház gondviselésére egy minden érdeken nagybecsű emlék ereklje volt bizva, 's istentelen kezek által az is kirabolatott. Nehai gróf B. Bethlen Imre 1831-ben elhunyt szeretett neje gróf B. Bethlen Rozália emlékére, mint egy három fontot nyomó ezüst táblát készített, melybe az idv. grófnő teljes címe, születése és halála ideje 's a' kettős kigyó címer mesterileg bé volt metszve. Ezen ezüst tábla a' szónoki szék átellenében egy oszlopba a' föld szín-

tól közel két ölnyi magasságra erős srófos szegekkel le volt foglalva, 's valószínűleg kifeszegedése idő és bajba kerülhetett. A' merész tolvaj, az eddigi gyanítás szerint a' toronyból levezető csigagradicson mehetett-le. Valóban undorító események vannak napirenden A' hírközlőnyökből nyilvánított ilyenmü gyakori büntettek minden jó érzésű embert bosszankodással 's méltó fájdalommal töltöttek-e, 's annyival inkább, hogy az eláradt gonosznak hydrafejét még csak remény sincs lementszhetni. Társas életünk első kelleke, a' közbátorlét, alapjában megvan rendítve. Vagyons és élet legdrágább kincsünk annyira veszélylyel fenyegetve, hogy csak az úr őriz. De ily rendőri eljárás mellett, milyen a' miénk ('s kétség kívül másutt is úgy van) nem fogunk csudálkozni. A' régicsele tolvajok és rablók számára biztos asylum volt, ha kedves ragományuk egy részét váltságul ajánlották. A' mi volt most is meg van, 's nincs új dolog a' nap alatt. A' törvények, bár mily idvesek legyenek, rossz kezelés 's gonosz akarat által átok súlyába válhatnak. — Istenem, hozd-e azon időt, midőn az erkölcsi érzés a' büntetésében megfojtja 's a' jobb nevelés boldogabb családi és társas viszonyokat teremt.

Marosvásárhelyi hírek.

Ujonczállítás. Itt a' sorsvonás febr. 4 k napján vételet végbe. — Azokból, kiket (közel százat) ez előtt mint czellengőket befogtak volt, csak három lehetett beadni katonának; a' többi vagy nem volt jó, vagy még vizsgálat előtt elbocsátatott, ki egy ki más okból, sokan azért is, hogy nem helyesen fogattak volt bé. Sorsvonás által tehát huszonkettőnek kell előállítani. Húztak sorsot 170-n, ezekből 42 mindjárt elmazatani rendeltetett, kik t. i. az első 42-ig való számokat húzták; de közülük csak mintegy 22 volt jelen, a' többi szerzetet a' világon, mesterségtanulás végett, vándorolni vannak. A' letartóztatott 22-ből csak öt ifjú vétetett bé. Beszélnek, hogy mind az őszveirásban, mind a' sorsvonásban hibák történtek volna. Az őszveirásban annyiban, hogy némelyek nem irattak-bé 's nem állítottak-sorsvonásra, kiknek kellett volna; mások pedig erre kényszerítettek, kiket talán a' törvény ez alól felmentett. — A' sorsvonásban annyiban, hogy némelyek kétszer is húzni kényszerültek voltak, és hogy egyiknek megengedtetett, miszerint apja, anyja húzzon, a' másoknak pedig nem, a' miért zúgás és kemény őszveszálkozás is történt a' sorsvonás alkalmával. Azt is beszélnek, hogy 170 sorsgolyó lévén, még vagy három név a' papírosan sorsvonás nélkül maradt, mert több golyó nem maradt a' szerencsetarisznyában. Beszélnek sok mindent, a' miből nyilván látszik a' közlekedetlenség, 's kivált a' sorsvonatási sanyaruságról sokat beszélnek: de hihetőleg tízed része sem igaz a' mit beszélnek, mert ha igaz volna, az is igen sok lenne. A' felköszeg jobbat nem tehetne, mint kinyomoztatni e' tárgyat, mely lehetetlen, hogy panaszok útján oda is fel ne hasson, 's kinyomozás útján meggyőzni a' közönséget az iránt, hogy hiba nem történt, minden a' törvény szerint ment véghez, melyet még a' nép nem tud. Nem gondolom, hogy valahol nagyobb elégedetlenséget, mondhatni ingerültséget okozott volna, a' különben igen jótékony és szelid törvény életbe léptetése. — Egyébiránt, igen sok 24 ujoncz e' városra; mert ennek nagyobb része nemeselell áll, úgy, hogy 7-8 ra esik egy ujoncz, holott Maroszékből 15-16 sorsvonóra is alig esik egy. — Maroszékből elkezdődtek a' sorsvonások febr. 7-k napján; itt mind az őszveirás, mind a' sorsvonás szelidséggel megy, minden terrorismus nélkül, azért még eddig nincsen is panasz, remélhetőleg ezután sem lesz, kivéve a' jobbágysalvi járást, melyben az egyik őszveiró Horvát Ferencz úr igen híven kívánván eljárni, a' székelyek közül is sokat őszveirt előbb, de azután hibá-

ja megigazított. — Itt a' lársáng, vagy is bálozás, igazában csak febr. 12-n kezdődött-el. Nehány év óta mindig csak a' lársáng végét szokták használni, de akkor úgy meg is tódulnak a' táncsteremben, hogy táncolni nem lehet a' sokaság miatt. Gondoltam, mi lehet ennek oka? 's azon meggyőződés-re jöttem, hogy szűk a' pénz, 's nem lehet a' bálókban sokszori megjelenést ujab még újabb köntösökkel kiállani; mert a' szegény nőknek is egy köntösben nem lehet egyszerűen többször megjelenni. Boldogult eleink nem így szerették volt, a' mi keveset ránk hagytak; mi pedig így szereztük az adósságot, a' mit utódainkra hagytunk. — Itt a' gabonának most mérsékelt ára van: tisztabúza vékaja legfennebb 46-50 garás; vegyese 30-36; törökbúzáé 28-30. — A' kir. táblai iratok soka székben és czélarányosában nem töltöttek itt idejüket, mint most. Tanulnak szorgalmatosan, külön kávéházuk van, hol nem szabad kártyázni, hol ujságaik vannak 's olvasnak. Csak ugyan egy oláh irnok, a' vidráhszegi pap fia, ki nek volt már egyéb vitája is, egy más kávéházban kártya felett összevesződött Jenei Józseffel a' kártyahóssel; ennek következtében amaz ezt meg is hita a' kir. táblára szóbeli harmadnapos perit állani; perők elkezdődött febr. 12-n, folytatattik 14 n; kimeneteléről nem felejtendem el a' tudósítást megtenni.

Háromszéki hírek. Dálnokban, mint a' királybíró állomásra az ujonczok sorshúzása januar. 31-n megkezdettvén, két más helyett szolgáló egyen két atyjokfiat húzták ki az 1 s 2 k sorsot, mivel Dálnokra két ujoncz esett: ezeknek számára a' sorsot húzó ujonczok két pengő forintot fizettek; a' marhás c-eledek, 1 pengőt; a' nem éppen szegény szellek 20 kr. ígértek febr. utolsó napjáig meg adandót, 's 100 pengő forintnál többre ment a' segedelem-pénz, a' két részre: mi jól kezeltetve az árvai szék által, nyolcz év múlva a' rendes kamatra kiadás mellett, lesz 202 rft. 12 kr ezüst pénzben; ha nem akar fogadni valamelyik sorshúzott maga helyett katonát, mert ekkor a' besorozott katonának a' 100 rft kezebe fog adatni, 's a' sorsot húzott felmenteni. Most a' kikat a' sors ütött, azoknak utáná irtak; 's a' két kóborlók addig is bé küldettek besoroztatás végett, kik ha bévétetnek, jó maguk viselete után kapni fogják az ajánlott őszveget; ha nem pedig, a' jöltévknek visszaadatik.

A' kézdívásárhelyi, régebben jelentett 's januar. 3 d hetében történt égés, midőn 16 csűr több bivalokkal 's más szarvas marhakkal hamuvá lett, egy cséplő eldugott pipája, mint a' feldobolyi tűzvész egy zágoni ifjunak gondolatlan lövése által okoztatott. Ime a' háromszéki közönség egy pipáért 's egy lövésért mintegy 7 ezer ezüst rftot fizet: a' mi még is nagyocská díj. Valyon a' felsőbb-ségtől kiadott szoros rendeletek megtartására felügyelés, a' szükséges ellenőrködés, fog-e valaha hazánkban életbe lépni? Azok, kihirdetésük után egy hónappal tovább ritkán méltanak figyelemre, 's ezért lődöznek, pipáznak most is; mint mikor nem volt tűzkármentő intézet! Jó rend jöjjön-e a' te országod valaha a' székely, általában a' magyar földön!

Szászváros-széki közlemény. (Végzet.) Más nap u. m. januarus 26 n szász ispán ő mlga tanácsulást tartott maga elnöklété alatt; megvizsgálta a' gyenge lábbon álló levéltárt, tanácsház épületét 's fogházat, ez utóbbit különös szomorú állapotban találta; mert fogház nem lévén, két külön sötét szobákban őriztetnek a' rabok férf, nő — gonosz 's nem éppen a' leggonoszabb mind együtt, mint a' Noé bárkájában. 27-n tanács-s közönségbeli gyűlést tartatott, kipótolandó a' 7 esküttek hiányát: a' reformátusok Gönczi Sándorban 's Bruz Lajosban megnyerték ugyan a' 46 évtől fogva meglévő 16 számot, de a' r. catholikusoktól

rég elsimított 8 szám nem töltetett-bé, mert csak 6 maradt, 's a' kettő a' szászok számához csatolatott, tehát most a' szász esküttek 18-n vannak, pedig soha ők 16-n felelül nem voltak. A' r. katolikusok panaszt és ovást emeltek ugyan, de ezúttal sikertelen volt egy jobb jövőig. — 28-n ő méltósága általános tisztújítást tartott, a' mikor is szózatokkal a' régiék megmaradtak, a' városi szónokot kivéve; mert helyébe egy szász eskütt. Teutsch János választott-meg egy csendes 's becsületes jellemű ember. Ezen szék-gyűlésben egyik eskütt Nagy Leopold panaszt emelt a' tanács ellen azon okból, mert a' nemzeti gyűlésre választandó követek szabad választá-át a' hazai világos törvények ellenére korlátozta, nem engedve-meg, hogy a' főjegyzőn alól válaszsának, mintha bizony a' hazafi érdem a' schlandriához szokott öreg burokratáknál volna. Ezen panaszra orvoslatot kegyeskedett ő méltósága ígérni. Ugyan Nagy Leopold a' német nyelven is leküldött törvényezikkek felolvasásakor figyelemztette a' gyűlést egy nevezetes cikkre, a' 22-dikre, miben egy jeles királyi herceget württembergi Sándor ő fennségét volt szerencsés Erdély hű polgárát szép füzérébe megnyerni. Ő méltósága velős beszéddel nyitotta meg a' gyűlést 's rökasztette is beintve 's ajánlva — a' békét, kölcsönös türelmet, törvényességet 's rokon barátságot; ígérve maga részéről, hogy mindent megteendő a' régen megvolt szép béke helyreállítására. — A' szász atyafiak nyújtottak ugyan béke jobbot a' magyaroknak: de ezek megfosztva édes 8 százados anyai nyelvöktől, nem akarták elfogadni prudentet et circumpecte. — A' 27-n tartatott fényes casinoi vagy inkább magyar bált is diszcsitette 2 órai jelenlétével 's örömmel nézte D. A. urfiszép csárdás tánczát. Ezen bálban az előbbkellő magyarok egy kis ügyetlenséget követtek-el ő méltósága irányában, midőn senkinek sem jutott észbe a' magas rangú hölgyeknek ő méltóságát ajánlani társalgás végett; hiájában, a' magyar sokszor szokott bakot löni: — csupán egy városi magyar tisztviselő mutatva ő méltóságának mivelteklő nejét — kit igen szívesen 's leereszkedve fogadott el, hallva egy magyar hölgytől a' német nyelvet legszebben beszélni. 29-n ő méltósága a' ropant hidegben több falukba is elrándult vizsgálás végett. Ez éjjel Romosz helytt a' falushíónak gonosz kezek tüzet adtak; egynehány ház 's marha a' lángok martaléka lett. Ezen faluk vizsgálása ő méltóságától sok áldást hozand reájok, éberebb figyelemre serkenve ez által a' falusi commodus inspector, tartva ily magas 's pontos látogatástól. — Ő méltósága kegyesen serkentette az oláhokat, hogy szorgalmasan tanuljanak németül, 's e' részben segédelmét ígérte. 30-n vasárnapi innep lévén, a' többi templomok között az ev. reformatusok templomába is bérjenni szíveskedett, a' hol is egy külön előre elkészített ülő-helyre vezettette, 's a' nagy hideg miatt majd csak férfiakkal tele templomban végig hallgatta 2 dik papunk Pap Iván érdekes és alkalmoszerű beszédét, mit szent Péterből vett!! „Az Isten féljétek, a' királyi tiszteljétek 's egymást atyafiságosan szeressétek!!,— Ha az Isten gyakran küldene ily magas rangú urat templomunkba, őregebb tisztviselőink talán nem lennének oly templomkerülők; mert ma a' nagy hideg daczára is mind megjelentek. — Ez nap délután mintegy 5 óra tájban a' tanács és a' választott közönség végbúcsuját levé ő méltóságánál, magát ezutáni kegyeibe is ajánlva. — Ezen búcsu isztelgést is szívesen fogadván, hasoulólag ő méltósága is tőlünk elbúcsuzott, ajánlva a' békét, egyetértést 's a' közjóra való együttmunkálást 's a' t. sajnálva, hogy a' r. katolikusok- 's ev. reformatusoknak eleget nem tehetett, azt mondván, az hatása körén felyül van. — Így végződtek-bé a' szászvárosi reményteljes napok, 's quid futurum cras ect. A' magyarok, kik Szászvá-

roson 800 évig megvoltak mint magyarok, a' nélkül hogy a' szép szász keblű törvények csonkulást 's az összes szász nemzet alkotmánya csorbát szenvedett volna, valaha most halljad oh drága bérczes hon! Szászvároson politikai tekintetben a' magyarok elhaltak. Sapienti sat. — Egy városi polgár.

Elferditett adatok felvilágosítása. *) Az idej „Mult és Jelen“ 12-k számában Szászvárosról olvastunk egy közlést, mely „Erdély magyar és székely fiainak“ egy hatalmas megszólításával elkezdvén, azt mondja, hogy Szászváros széke az 1846/7 béli I. sz. törvényezikkek ellenére talán nem a' szász nemzethez tartozó szász törvényhatóság. Arra nézve észrevételt tenni felesleges; szóljon a' csak hónapok óta megkészült törvény, mely szerint, mint a' magyar és székely törvényhatóságokra nézve a' magyar, úgy a' szász törvényhatóságokra nézve a' német nyelv, feljebb diplomatikai rangra emeltetett, mint a' melyen az előtt valaha állott; szóljon a' kölcsönös igazság 's méltányosság érzete. Tovább, közlő úr azt állítja, „hogy Szászváros székben a' magyar nyelv teljes diplomatikai erőben állott.“ Hogy ez nincs úgy, eléggé bizonyítják azon székbeli levéltárak és hivatalos jegyzőkönyvek, melyek tisztán azt mutatják, hogy a' régi gyakorlat szerint a' jelen évtizedig hivatalos nyelv volt e' deák, a' mely országosan elhőrlöttvén, annak helyébe Szászváros székében törvény-

*) E' cikket — mely Nagyszebenből küldetett-bé — a' részrehajlatlanság kötelességénél fogva, azonban nem tagadjuk sajnos érzéssel közöljük. Ha elvünk és feltételünk nem volna, nem táplálni azon kedvetlen nemzeti idegenséget 's antipathiát, mi hazánkban a' magyar és szász nemzet között jelenleg oly éles alakban kezd mutatkozni: úgy a' fennebbi czáfolatot több észrevétellel kísérni és megöröni el nem mulatnók. Egypár szót és jegyzést azonban tenni, szabadságot veszünk magunknak. Azon vélekedésben, hogy a' magyar nyelvet illető törvényezikkek a' d. sz. ban foglalt intézkedés, mely a' szász nemzet keblében a' német nyelv használatát rendeli, azt tegye, miszerint a' szász törvényhatóságok maguk keblén kívül is, jelesen a' kir. kormányzékhez németül irhassanak, a' mit pedig tettelesen mivelnek — teljességgel nem osztozhatunk. A' milyen helyes, igazságos, hogy a' szász nemzet maga keblében, a' német nyelvet használja, 's így a' szász törvényhatóságok egymás között németül levelezzenek: éppen oly kevésbé helyes lehet — egyéni meggyőződésünk szerint, — hogy egy országban két diplomatikai nyelv létezzék, mert ez esetben a' magyarok vesztenek és csak a' szászok nyertek, ezt pedig igazságnak nem mondhatjuk. A' mellett, hogy szász törvényhatóságok az új törvényezikkek 5-d. sz. ellenére, néha magyar és székely törvényhatóságoknak németül írnak, 's így a' törvény határán kívül terjeszkedni szeretnek — erre is volt már példa. Helyes-e ez is? Itéljék-meg a' fogulatlanok. Mi sokszor nyilvánítottuk a' ns szász nemzet iránti tiszteletünket 's részvétünket, annak jogai és szabadsága csonkítását a' mint nem óhajtuk, úgy arra akár szóval akár tettel munkálni vétkestenek hinnók: de éppen úgy a' magyar nemzet jogai csonkítására is bár mi részben törekvést helyeselnünk nem lehet. A' magyar nyelvnek a' milyen törvényes állása volt a' nemzeti fejedelmek idejében — abba teljesen viszszafelelt törvényesen 's méltányosan kívánhatja, 's legjobb királya atyai kegyelmétől biztosan remélheti. A' nagyszebeni czáfoló ur úgy látszik megbottánkozott e' kitétele: szász ellenzék. Meg lehet, hogy az nem helyesen íratott; de szelidebben van kitéve, mintha közlő azt, mi igaz és ide illő, írta volna, t. i. — szász tulság. Mi az ultramagyarismust nem csak nem pártoljuk, de utálattal fordúlunk el tőle, 's minden alkalommal az ellen felszólami kötelességünknek vélünk: de éppen úgy undorodunk az ultraszászismustól is. 'S ne tagadjuk: van magyar tulság, de azon férfiak körében, kik politikai hitvallásuknál fogva a' tulságos elveket pártolják, tehát a' politikai ellenzék szélső oldalán: de van szász tulság is — és ez jól megjegyzendő — annak vezetői és táplálói oly férfiak és tekintélyek, kik állásuknál, miveltségöknél 's minden viszonyaikkal fogva azon tulsághoz simulásukat 's a'

czikileg a' német nyelv lépett. Azomban feltevé, de meg nem engedve, hogy a' dolog a' közlő állítása igaz, azt hiszi é, hogy annál fogva Szászváros széke országos törvénynek, melynek értelméhez legkisebb kétség sem férhet, engedelmeskedni nem tartozik? az ottani magyarság conserválását illetőleg pedig, higgye-el közlő, hogy én is kívánom conserválni, de csak úgy, hogy ez a' conserválás tiszta törvény és a' minden hazai törvények által biztosított százság jogainak megtartása mellett történjék. De végre bátor vagyok a' közlő úrtól kérdezni: mit értett a' szászvárosi ellenzék neve alatt; ellenzék-e talán szerinte olyan közönség, mely féremagyarázhatatlan országos törvényhez ragaszkodik és azt fenntartani akarja? a' közlő úrnak milyen czélja volt, midőn az általa megtámadott ezen szavait: „Unser Deutschthum muss bestehen,“ így facsarta-el: „Nur ein Deutschthum muss bestehen;“ midőn el nem püzt, maga fejből egy egészen új verset: „Unsere Feinde untergehen“ melyről az eredetiben egy betű sincs benne, kch loi és az olvasó közönség elibe bocsátani? nem tudom, nem foghatom meg, igazságos ember, oly nyilvános elferditések csavarásokra miként vetemedhetik! Bizony elmondhatná reá minden, akármilyen nemzetiiség, véleményezészet 's polgári álláshoz tartozó ember, kinek mejjében emberséges, igazságos szív lakozik, hogy azokhoz „comment á r nem kell.“ — Valaki.

magyar nemzet elleni idegenségöket a' mint érthetetlennek, úgy sajnosabbá is teszik. Egyébiránt az idő mindent kifejt — 's megtermi maga gyümölcsét, legyen az áldás vagy átok, kinek kinek a' mint kereste. A' közös hon javát 's jövőd virágzását, valamint a' magyar és szász nemzet érdekét is tekintve, a' két nemzet között támadott 's bizonyos részről élesített és táplált surlódás — jóra vezet-e? ennek vitatásába most nem bocsátkozunk. De rendíthetetlen bizalommal hiszszük, hogy dicsőségesen uralkodó királyunknak a' hiv magyar nemzet iránt mindég tanúsított atyai indulata, királyi kegyelme és magas bölcsesége ez igen sajnos versengés elenyésztesében és igazságos kiegyenlítésében is kitűnő leend. Megörzi ez és örizzé is meg a' ns szász nemzetet, minden törvényes jogaiban és igazaiban: de megörzi minden bizonynyal a' hiv magyar nemzetet is annak minden 's különösen nyelvét és nemzetiiségét illető jogaiban is; e' királyi akarat korlátozni fogja a' magyar tulságokat, de éppen úgy fékezendő a' szász tulságokat is — ez ismételjük, erős hitünk és meggyőződésünk. — A' mint dicsőségesen országgló felséges Urunk boldog emlékezetű elődei példája szerint mindég oltalmazta, pártfogolta a' magyar nemzetiséget: úgy ezután is nem fogja engedni, hogy rövidséget szenvedjen e' kincsében a' magyar nemzet; mely királyai iránt viseltető rendíthetetlen hívségének a' mint minden alkalommal, jelesen egy századdal ezelőtt az Európától oly méltatlanul megtámadott dicső emlékezetű Mária Theresia királyi széke védeésében fényes bizonyosságot adta: úgy jelenleg is az Europa politikai egére tornyosult 's pusztítással fenyegető viharok között is, bár mi történjék 's bár mely áldozattal tanúsítói el nem mulasztja, — hogy királyát védni, a' mint akarja úgy tudja is. E' boldogító reménye a' magyar nemzetnek új és öröndetes biztosítékot nyert, mióta „a' hiv 's egyedül kedvelő Magyarországi ország összes rendi körében ő Felségét magyarul szólani hallotta E' közörmre lelkesítő királyi hangokat a' hála és hívségűj 's igen erős kapcsa gyanánt lehet tekinteni, mi a' Fejedelem iránti hívségben és haza szeretetében egyesülő, kezeltfogó két magyar hazát a' királyi székhöz köti. Hogy e' meggyőződésünk a' hazánk felett örkődő isteni gondviselés segítségével nem csal-meg — legyen szabad teljes bizalommal remélni, — valamint azt, hogy e' surlódás daczára is hazánkban a' három nemzet közötti testvéregyesülés kötele meg nem tágul.

Egyébiránt, ha a' fennebbi nagyszebeni cikkben megtámadott érdemes t. cz. béküldője a' szászvárosi közleménynek, azon czáfolatra válaszolni szükségesnek tartaná, hogy magát és közlését igazolja, — azt szíveskedjék hová hamarabb tenni. Szerk.

Magyarhoni országgyűlés.

A XXXV. d. ker. ülésben Kossuth Lajos Pest m. követje beszédjének vége. Másik adat Nopcsa erdélyi kancellárnak azon levele, melyet a közép-szlávok főispánhoz írt, s mely az 1839-ki országgyűlési irományok II-ik köt. 6. k. lapján olvasható, hol ezek foglaltatnak: „ígykezze a főispán úr jó calculus és okos combinatio által oda vinni a dolgot, hogy azon vármegye részéről követek a magyar diatára ne küldessenek.” — Az okos combinatio abban állott, hogy míg a diatára tartott, a főispán a megye regálisát zsebébe tette, nem engedett gyűlést tartani. — És ezen okos combinatioért utkos tanácsossá nevezetett. Ez a második adat. Harmadik az: hogy Kraszná az 1846-ki erdélyi diatára követeket választván, útasításba adá, hogy a reapplicatio az uniótól fel ne függesztessék, hanem álljon az 1841-ki útasítás, miszerint magát már Magyarországhoz csatoltatnak tekintvén, az erdélyi diatára követeket sem akart küldeni, míg Bécsből erősen rá nem parancsoltak, s ily értelemben körlevelet is írt Magyarországra minden megyéihez. — A választott követ ezen útasításra megesküdött, de csak hamar lemondott a követségről, állítván, hogy ezen útasítás lelkiismeretével ellenkezik. És véle a t. RR. mi történt vele? ugyan azon megye administratorává nevezetett; ki mint ilyen, midőn a jelen országgyűlésre meghívó-levél leérkezett, a gyűlést az udvaron tartván, az elnöki székhöz közel felállított három hordó-bor által támogatva, vitte keresztül saját indítványát, hogy Kraszná ne küldjön követet, s a reincorporatio ellen nyilatkozzék, melyet 50 év előtt maga indítványozott, s 50 év alatt a leghebb érzéssel ápolott. — Olyan volt ez, mint egy percnyi részegség 50 éves józanság után; és a kormány ezen perczeneti mámorra hivatkozik. Kraszná megye 50 éves könyörgése, sürgetése semmibe sem vették; ellenben három hordó boros gyűlés, következetlen határozata már azon tények sorában áll, melyekre, mint tekintet érdemlő körülményekre, a t. RR. figyelmé a kormány által felhívatik. — Már most méltóztatnának a t. RR. egybevetni az elősorolt adatokat; méltóztatnának megfontolni, hogy midőn a Részek látják, miként a magyar király s Erdély fejedelme egy, ennek tehát akarata amannak akarától nem különbözhetik, s még is látják, hogy az erdélyi kormány izgat, s a kik ezt teszik, büntetés helyett jutalmaztatnak, a magyar kormány pedig a törvénynek lábbaltapodását, compromittálását türi 11 éven-át és semmit ellene nem teszen, holott egy decretummal a dolognak véget vethetne, melyben csak annyit kellene mondania, hogy például márt. 1-ő napjától a részekbeli megyék többé az erdélyi guberniumtól semmi tekintetben nem függenek, hanem a magyar helytartótanács útján veendik ő Felsége rendeleteit, — s a kormány ezt nem teszi, hanem inkább vádoltatni engedi magát országgyűlésről országgyűlésre, hogysem az erdélyi kormány gyámsága alól a törvény teljesítésének köteletségére emelkedjék: ugyan kérdem, nem kellett-e a Részeknek kétségbeesni az iránt, hogy a kormánynak valóságos szándoka van a reincorporatiót végrehajtani? S miután kétségbe kellett esniök, nem természetes-e, hogy az országgyűlésre meg nem jelennek? Honnan fizessék követjeiket? miképp tegyék ki magukat az üldöztetésnek, melynek ott a reincorporatióig már minden ember ki van téve, ki a törvénynek hódolni ohajt? Kérdem én, ki vétke tehát, hogy a Részek képviselve nincsenek? — Ilyen itt van, t. RR! a kormánypolitikának egy compact bizonyága, mely politikának vezérelve: „késleltetni a magyar nemzet ohajtásának megadását a meddig csak lehet, s ha tovább késleltetni nem lehet, azt a mi legislativus úton megadatott, administrativ úton megrontani.” —

Legérősebben mutatja ezt a III. k. főtény: a mult országgyűlési perek állapotja. — Elmondhatnánk, minő botrányokat követtek-el, a közös fejedelemtől függő kormányemberek; elmondhatnánk, hogy az elmarasztaló ítélet meghozatván, a közös fejedelem nevében rendelkező gubernium maga parancsolta-meg az ellentállást — s ez az ítéltömesnek elő is mutattatott; — de nehogy még hosszabban legyenek kénytelen a t. RR. türelmével visszaélni, csak két tényre szorítkozom. Egyik az: hogy a kormány censurája alatt megjelenő kormánypárti lap, a „Mult és Jelen“, ezen ellentállásról akként nyilatkozott, hogy nem ellentállani kellett volna, hanem a más ország jogaiban gázoló idegen ex-cutorokat megköttöztetni; — és ismét egy másik lapban az egész eljárást törvénykezési komoediának nevezte. — A másik tény az, hogy a mult országgyűlés a követküldésre megintetni kérte a meg nem jelenő megyéket. Az 1844-ki nov. 4-n kelt kir. válasz azt felelte, hogy törvény útján lévén a dolog, a megintést nem látja szükségesnek. És ezen kir. válasz már akkor kelt, midőn Erdélyben ő Felsége nevében az ellentállás megparancsoltatott. — És mit tett a kormány az ítéletek foganatosítására? Semmit; letartóztatta az irományokat, melyek hozzá felküldettek, s az ítéletek végrehajtására mai napig is lépést nem tőn. Ha tehát intést kérünk a követküldésre, a bírói eljárásra utaltatunk: ha pedig ennek kellene sikert eszközölni, a kormány az egész eljárást företeszi. — S ekképen van lealázva a törvény és az országgyűlés, s gúny tárgyává süllyesztve a bírói hatalom. — Hol a fejedelemtől megegyezéséből s a nemzet parancsából eljáró bíróság ítéletével ez történik, ott a társas viszonyok biztosságáról kétségbe kell esni. Most tehát akként állunk, hogy új idézéshez nyulni alkalmasint annyit teszen, mint a bírói hatalmat még egyszer compromittálni.

De még mind ez nem volt elég. Még tévé István nádor ő fensége, mint akkori kir. helytartó, Magyarországbani első felépésekor körúját. — Az utazási terv hivatalos hirdetésében törvényszerűleg ki volt országszerzte hirdelve, hogy a részekbeli megyék hol és mikor tisztelkedendők, mint magyar hatóságok, a magyar helytartóknak. Ez azon hatóságok főispánjainak, administátorainak s a rdeknek is hivatalosan tudtul adatott. Azonban mi történt? nem hirdetnek közgyűlést küldöttség nevezésére, sőt a hivatalos tudósítást a RR-nek át sem adták. — Kövár nevezett küldöttséget, s vezérül a főkapitányi helyettest, de ez elment Erdélybe, s többé vissza sem tért, Kövár más elnököt nevezett s tisztelgett N. Károlyban, hova ő fensége a szőlőki és krasznai küldöttséget híjában várta. A gubernium pedig Kövárhoz 1847. jul. 10-n tiltó parancsot intézett, mondván, hogy a hazán kívül legfelsőbb engedelm nélkül követtséget küldeni nem lehet. És ezt a kormány mind türi.

Igy állunk t. RR. — És ezek után még arra figyelmeztetnek a kir. propositiókban, hogy a Részekben a Reincorporatio végrehajtása ellen ellenszenv van. — Kérdem, ha volna, ki teremtette? kérdem, ha volna is. — nem nevetséges ügy-e eza törvény végre nem hajtására? — De különben is, miként áll ezen rokon s ellenszenv állapotja? azt a t. RR. úgy az általam felhozott, mint a kérelemlevélhez csatolt adatokból, s azon számos folyamodásokból, felirásokból, körlevelekből biztosan megítélhetik, melyek 1790 óta a részekbeli törvényhatóságokból, úgy az országgyűlésre, mint a kormányhoz s az ország megyéihez elbocsátattak. De a hű gyermekeknek az a nya karjai közül egy századig folytatott kiszakítása már magában oly tény, mely még azt is eléggé magyarázhatná, ha a hosszszas különözés elhidegedést nemzett volna, —

ámde ezen elhidegedés, haléteznék is, nemzetünk jogát nem gyengithetné. De ezen elhidegülés nem is létezik. Ennek egyik kitűnő jele gyanánt idézem én azon hazánkfiai kérelemlevelét, kiket sem a hatalmasok komor tekintete el nem rettenthetett, sem elszédített polgártársaik heve vissza nem tartóztathatott, hogy esdekelve nyujtsák ki karjaikat a szeretetteljes anya felé, azon törvény oltalma felé, melyet a két testvérm nemzet közös fejedelme szentesített, hogy orvosolva legyen a seb, melyet önkény sujtott egy század előtt, s mely azóta sajogni jó s balszerencsében soha meg nem szűnt, melyet, mint a lelkiismeret kínait, még az időnek balsamirja sem gyógyíthatott meg.

Am nézzék-meg a t. RR. a kérelmezők névsorait; nem fogják ott találni a vulgus venalis tömegét, melylyel Szilágy-Somlyón, három hordó-borral, Krasznának 50 éves sovárgását az administrator leszavattatá. Hanem fogják találni független férfiak névsorát, kik férfias önértéssel tárják ki, szemközt a hatalom rettegetéseivel a nemzetsaládi rokonszenvet, s a polgári érzelmek legszen-tebbikét a jog és törvény iránti tiszteletet. Ne engedjék a t. RR. hogy hitőkben, bizodalmukban csalatkozzanak! — Ki bízzék többé a magyarok törvényeiben, ha ők híjában biztanak? ki vesse reményét e szöba, hogy „a törvény szent“, ha őket e bizalom megcsalná, s üldözés martalékaiul dobátva térnének-viszsa tüzhelyeikhez. Igen is üldözés martalékaiul dobátva, mert a dolog ott annyira ment, hogy bűnnek vétetnék tisztelettel hajolni meg a törvény előtt, melyet a magyar nemzet a királylyal együtt alkotott, bűnnek vétetnék szeretet vágyával tekinteni Magyarhon felé. Bizony, bizony mondom, az ő kétségbeesésük a nemzet kétségbeesése volna, kétségbeesés a törvény oltalma s szentsége felett, pedig ha a felett kétségbeesünk, úgy zárjuk be inkább e teremnek ajtaít, mert törvényhozó hatalmunk, melylyel a nemzet boldogságát s dicsőségét munkálni véljük, ködfályokképpé, bájjátékká változott. — De istenemre mondom, még ennyire nem jutánk. Én hiszek nemzetemben, mert a nemzetek jogszerű határozottságában, mint Lord Brougham mondá, néha az egek mennydörgése rejlik; hiszek fels. királyunk törvényszerűségében, mert meg vagyok győződve, hogy csak őszintén fel kell a dolgo állásáról világosítani, hogy törv. parancsa előtt az intriguák cselei pókháló gyanánt szétoszoljanak.

Csak az a kérdés tehát, mi módon lehet ő Felségét legcselszerűbben felvilágosítanunk. Egy erős gravaminalis felírásban öntsük-e ki, a méltó vád hangján, kormányelleni panaszainkat? — Tehetjük ezt kétségte-lenül, okunk van rá több, mint elég; de ha tesszük, lehetetlen egyes vádakra is ki nem terjeszkednünk, s felfogva a fonalat ott, — hol a mult országgyűlésen megszakadt, lehetetlen Ulászló törvényéhez nem folyamodnunk, büntetést nem sürgetnünk; és ezen sürgetést azon jogoknak legszigorubb gyakorlatával nem támogatnunk, melyeket ez alkotmány kezzeinkbe adott. — De én, t. RR. mondhatatlanul ohajtanám, hogy ezen törvényszerű lépésre ne legyünk kényszerítve; ohajtanám a törvény teljesítésének öröme felett a multak fájdalmát elfelejtetni, s azért, mielőtt ehhez nyulnánk, szeretném kivetni a remény utolsó horgonyát, a mérséklet kö-telén, szeretném megkérlelni a fergeteg, mely kitör okvetetlenül, ha e reményben megcsalatkoznánk. — És én e részben reményemet főképpen a főherczeg nádorba vetem; ő benne, kit aonyi szer-tettel ültetünk ama magas méltóság székebe, melynek legszebb előnyeiből tartozik ama magasztos hivatás, hogy hathatós közbenjárásával a nemzetnek igazságot eszközöljön, hogy örködjék a törvény szentsége, az ország ép-sége, a királyi szék disze s a nemzet jogai felett. Ha valaha volt ennek helye, itt

bizonyosan van. Mert itt már keserű, valóban keserű controversia forog-fenn, melynek mármár kitörendő viharait még ő képes elhárítani. Én hát nádori közbenjárást indítványozok; a' dolog nem új, mult országgyűlésen már büntetést kértek a' RR 's diffidenciát szavaztak. — Indítványozom, hogy a' m. főrendekhez egy izenetet írjunk, melyben higgadtan, de határozott szilárdsággal felfejtsük e' tárgybani minden sérelmeinket, a' dolognak egész állását 's főbb vonásokban azt is, miként — állván a' törvénynek azon rendelkezete, miszerint addig, míg a' visszacsatolás következtében a' törvényhozás a' felmerülhető kérdésekről nem intézkedendik, a' Részeknek jogaikban 's állapotjukban nem szabad csorbíttatniok — a' kir. előterjesztésekhez csatolt javaslatokból meggyőződhetünk, hogy nincs semmi oly akadály, melynek törvényhozási elintézése előtt a' visszacsatolást végrehajtani nem lehetne, mert vagy olyanokat foglalnak magukban, melyeknek ideiglenes elintézése a' végrehajtó biztosság teendőihez tartozik, vagy olyanokat, melyek a' végrehajtás után is tárgyalásba vehetők, sőt legbiztosabban 's legtöbb körülménnyel tárgyalásba akkor vehetők, mert a' körülmények kellő ismerete végett nemcsak az kívánatos, hogy azon törvényhatóságok követői itt legyenek, hanem az is, hogy már minden kétségből kiemelve a' valóságos visszacsatolás által biztos helyzetbe téve, kellő önállással 's nyugalommal vehessenek részt intézkedéseinkben, 's minket is tájékoztassanak. — Szólítsuk-lel tehát a' m. főrendeket, járuljanak ők is a' főherceg nádor közbenjárásának kikéréséhez. — Az intermediatio érdemét pedig akként óhajtanám meghatározatni, hogy kérjük ugyan mind Kóvár meghívása, mind a' hozott ítéletek végrehajtása iránti eszközölését, de kérelmünk élet oda intézzük: méltóztassék kieszközölni a' valóságos visszacsatolásnak az általi teljesítését, hogy a' Részek az erdélyi gubernium 's főtörvényszékektől függés alól haladéktalanul kivéssenek, 's a' m. k. helyt. tanácsnak 's m. k. curiának hatósága alá helytessenek, mert csak ez az, a' mi által minden bonyodalmak gyökeresen megoldatnak, — 's azért én óhajtanám, hogy a' meg nem jelent részekbeli megyék megidézését is a' RR egy időre függőben tartsák addig, míg a' nádori intermediatio eredményéről hováhamarább értesítettünk.

Ezek alázatos indítványaim, melyeket a' RR kegyes figyelmébe 's pártfogásába azon meggyőződéssel ajánlok, hogy nagyon káros önmystificatio volna a' Részek visszacsatolásának erőlyes követelésében azon szózatok tekintetéből megernyednünk, melyek Erdélyből a' reincorporatio ellenzését az unio hajlamának leplébe burkolják. Gondoljuk-meg, t. RR! hogy mind azon ürügyek, mint a' magas sóár, a' vallás ügye, az urbér, az adó 's a' t. melyekkel most a' reincorporatio ellen izgatnak, mihelyt czélt érnének, még nagyobb erővel fordíttatnának az unio elleni izgatásra, és merem állítani, az ellenszenv felköltésében több sikerrel is.

Nem t. RR! éppen azért is, mivel mi az uniót lelünk méjjéből óhajtjuk, a' Részek visszacsatolását kell minden erővel követelnünk, mert ez az uniónak leghathatós eszköze, 's éppen, mivel az, azért elleneztetik azok által, kik az uniót ajkaikon, de nem szívökben hordozzák. A' Részek t. RR! Erdélynek karjai, kinyújtva az anyahon kebele felé; vonjuk e' karokat magunkhoz, 's az elszakadott testvér nem sokára édes hazánk testvéri keblére hajlik. Így, igen is így sikerülend legbiztosabban összevezérelnünk a' nemzetfolyam megszakadott két ágazatát, hogy minden cseppjeiben egyesülve, erőben, dicsőségben megmagyarosodva folytathassa

átját a' magyar szabadság biztos partjai között az idők végeiglen.

Babarczy A. (Csongrád.) A' Részek vissza nem csatlását igen is sérelmesnek találja. De menti a' kormányt, mennyiben merültek-fel akadályok az érdeklettek ellenszegülése a' 300 éves viszonyok 's vonatkozások, melyek a' végrehajtást nehezítik. Az orvoslást illetőleg, bárha azt egy erőlyes felirattal is lehetne eszközölni, még is nem akarván az ügyet hátráltatni, a' nádori intermediatiót elfogadja. Hoszszas éljenzés. E' közben több felírottak szavukról lemondván,

Bükk Zs. (Celnök) Pest megye indítványát végzéseképp kimondja.

Rövid közlés. A' febr. 12-ki országos ülésben több napi értekezések után az adminisztratori rendszer tárgyában megállított felirási javaslat szerkezete 31 megye által elfogadtatott. (Kieszközlni fogjuk.)

Ausztria.

Bécs. Ö csász. 's apost. kir. Felsége 's az uralkodó modenai herceg ö kir. fennsége között státusaikban a' belső és külső békeknek kölcsönös fenntartása végett tavalyi dec. 24-n Bécsben egy hat pontból álló alku kötöttet — melynek tartalma szerint mind két alkuvó fél kötelezte magát, hogy olasz birtokaik kívülről megtámadása esetében egymást minden hatalmukban álló eszközökkel védik, ha a' szükség kívánja az ausztriai sereg a' modenai státusokba mindannyiszor benyomulnak, valahányszor a' közvédelem érdeke kívánja, valamint ha a' modenai státusokban a' csendességet és rendet megzavaró nyugtalan mozgalmak lázadásá erősödnének, ausztriai császár ö Felsége mihelyt felszólítatik, a' csendesség és törvényes rend fenntartására vagy helyreállítására szükséges katonai segítséget adni el nem mulatja. — E' kötöttet Ausztria részéről herceg Metternich, Modena részéről Vol. o herceg Raimarás írták-alá. — Hasonló tartalmu alku kötöttet ö cs. kir. Felsége, 's az uralkodó parmai herceg ö kir. fennsége között is.

A' mint Bécsből írják, ott az ausztriai olasz tartományokbeli zendülési mozgalmak kezdői 's a' békételenség izgatói ellen közboszankodás sőt ingerültség uralkodik, annál inkább, mert a' mint hiszik, a' birodalom azon része iránt a' kormány mindég kitünő kedvezéssel viseltetett. Azt mondják, hogy a' mult januariusban a' bécsi státuspapirusok becse lejjebb szállását, 's a' börsei ingadozó viszonyokat az olasz aristocrazia okozta volna, mint a' mely a' kezében lévő vasuti részvényeket és státuskötelezvényeket hirtelen és nagy tömegben áruba bocsátotta, a' kormány hitele megrázásáért. — Az olaszok elleni kedvetlen hangulat egy estve a' József külvárosi színházban tört-kí, Majland küdfátyolképének meglátására — mi a' közönség részéről oly zúgást okozott, hogy a' függönyt hirtelen leereszteni kellett.

KÜLFÖLD.

Francziaország. A' követkamara mely a' válaszfelirati terv egyes pontjai felletti vitatásokat még januar. 24-n elkezdette 's azokat igen hevesen és szenvedélyesen folytatta még a' harmadik hétben februar. 10-n sem végezte-bé. Olaszország, Svájc, 's kivált a' refor.lakomák valának a' főbb pontok, melyek körül a' vitatások forogtak 's az utolsók az ellenzék részéről igen éles kitérésekre adtak alkalmat.

Nagybritannia. A' karácsoni szünnapok eltelésével febr. 3-n a' parlament mind két háza összevgyült. A' felsőházban a' zsidóbill melletti néhány kérelem átvételénél egyéb nem történt. Az alsóházban néhány új tag a' hitet letette, 's több kérések nyuj-

tattak-bé, azok között az ország védelmi eszközei szaporítása ellen is. Lord Russell jelentette, hogy az általános budget, tehát az ország pénzügyi állapotjának kimutatása febr. 14-n legfeljebb 18-n a' ház elibe terjesztetik. Nem kevésbé a' takarékos Hume felszólítására a' főminister azt is nyilvánította, hogy közelebbről az ország védelme kérdését szóba hozandja. Palmerston egy hozzá intézett kérdésre így felelt: „Az északamériakai egyesült státusoknak követjével a' mi hajózási törvényeinket illető rövid levelezést folytattam. Bancroft úr jelentette, hogy az Egyesült-státusok hajlandók lennének királyné ö Felsége kormányával kezdet fogni abban, ha a' mi hajózási törvényeink módosítására nézve valami javaslat terjesztetnék a' parlament elibe (Halljuk!) Arra adott feleletemben kifejeztem, miszerint az angol kormány örvend ez ígéretnek, 's hozzátevé, hogy ö felsége kormány szándékozik a' hajózási-törvényekre nézve a' parlament előtt indítványt tenni, mely remélhetőleg elfogadhatóan találhatik. Nincs ellenemre, ha az ezt illető közlések a' ház asztalára fognak tétetni. „Russell egy irlandi tagnak felel, miszerint kevés napok alatt az irlandi eladósodott jószágok eladásának könnyítésére czélzó törv.javaslat fog a' ház elibe terjesztetni. — Ez előleges tárgyak után a' ház a' napirendre átment. Lord Bentinck a' védegyeleti-párt feje, hoszszu és világos beszédben rajzolta a' nyugot-indiai gyarmatosok szomorú sorsát, mi különösen a' megváltoztatott cukorvámok következtése, 's egy biztosság kinevezését indítványozta, mely a' nyugot-indiai érdekek állapotját vizsgálja-meg, 's annak orvoslására segéd-eszközöket javasoljon. Az indítvány ugyan ellenzésre nem talált, de Wood kincstári cancellár világosan megmondotta, hogy az azon gyarmatokról 1846-ki törvény változtatásában a' ministerium még nem egyezik. E' tárgyat illető vitatások a' febr. 4-ki ülésben is folytattak. Wilson Baring különösen Disraeli nagy tüzzel beszéltek azon gyarmatok fontosságáról, melyeket segíteni, gyámolítani az anyaország köteles, 's Cobden szabad kereskedési politikája ellen több csipős megjegyzések tétettek. — Labouchere a' kormány mérsékelt szabad kereskedési politikáját védte, 's remélte, hogy a' kincstári cancellártól a' gyarmati érdekek javáért célba vett több rendszabályok, azok között a' hajózási törvények módosítása foganat nélkül nem maradnak Lord Bentincknek fennemlített indítványát a' ház egy-értelemmel elfogadta.

A' felsőház febr. 7-ki ülésében marquis Lansdowne egy billt terjesztett-elő, melynek erejénél fogva a' királyné a' romai udvarral diplomatai öszveköttetésre léphessen. A' bill először felolvastatott. — Az alsóházban a' zsidó bill másodszeri felolvasása felett a' vitatások elkezdődtek.

A' királyi udvar Windsorból febr. 8-n Londonba ment.

Olaszország. Két Szicziai királyság. Itt következik a' bővebb tudósítás a' palermoi lázadás kitöréséről és folyamáról. Januar. 12-ke a' király születése napja előtt egy pár nappal több előkellő egyének fogattak-el, mint a' két Amari testvér, kik közül egyik híres tanár volt, herceg Villarosa, apát Firenze 's a' t. 's azok Castellamareba, a' tengerparton lévő kastélyba vitettek. E' körülmény mint lehet gondolni, az indulatokat hevítette, 's a' fennirt napon a' főváros öszvesereglett népe, kiabálva „Evvi-va Pionono! Evviva Santa Rosalia!“ (a' sziget véd, szentje) kezdette a' zendülést — miután a' darab idő óta nevedő ingerültségért kételkedni nem lehetett, hogy annak felkelése és fegyvertragadása el nem marad, ha a' ki-

vánt reformokat, javításokat meg nem nyerhetné. A' királyi seregek, miután nehányszor híjában próbálták e' mozgalmat elnyomni, kénytelenek valának a' város belsejéből kitakarodni, s a' kaszárnyákba, erősségekbe és kir. kastélyba vonultak. — Már délután kezdték az utczák közötti közlekedést elzárni, mi a' katonaság mozgásának nem kis akadályára volt; estvére pedig a' vidékből számtalan sokaság tödült a' városba. — A' tiszthatóságok „Vesuvio“ nevű hajót még azon éjjel Nápolyba elindították, megtiltván annak mind a' levelek mind az utasok felvételét. Más nap 13-n reggel a' lármaharangok zugása a' népet fegyverre szólította — a' tüzelés elkezdődött. Időszakaszonként durrogtak az ágyuk a' kastély irányában, vadászpuskával, karddal felfegyverkezett 15—20 egyénből álló csoportok jó öltözetű ifjak vezérlése alatt, kiáltva, „éljen II. Ferdinánd! éljen az alkotmány!“ nyargaltak a' városban keresztül. E' naptól fogva a' támadás terjedett s erősödött. Több mérges öszvecsapás, viadal után a' kormány hatalma a' városban megszűnt, s jan. 15-n több választmányok neveztek, a' lázadók vezetésére s a' közügyek folytatására. Ezek voltak: 1.) Egy választmány a' város védelmére herczeg Pantellaria alatt. 2.) Pénzügyi választmány marchese Rudini alatt. 3.) Elölvezési választmány praetor vagy a' városi tanács elnöke marchese Spedalotto alatt. 4.) Egy választmány a' státusügyek kormányzására tábornok Don Ruggiero Settimo, egy éppen oly nagyesszű mint népszerű és tekintélyes férfi alatt. Az ideiglenes kormány legtöbb befolyással bíró tagjai kereskedő Stabile és ügyvéd Scaglia. A' lázadás kezdetétől fogva a' királyi seregek kezében voltak a' következő állomások: a' kir. kastély, melyben főhelytartó herczeg Majo lakott, Castellamare, a' kaszárnyák, a' börtön és a' pénzügyi palota. Az őrsereg 6000 emberből álló nevedekést kapott, e' csapatot a' király a' zendülés kiütése hírére Nápolyból kilencz gözősen szállíttatá oda, s az 15-n délután érkezett Palermohoz, de a' mint tudva van, a' városba bé nem nyomulhatván, igen kedvetlen állásba jött. Ezért az a' quilai gróf a' király testvére, mely azon seregekkel a' szigetre átmént, a' dolgok helyzetét látván, 24 órai mulatás után 2 hajóval Nápolyba visszament. — Január. 14-re viradó éjjel Castellamareből, melynek parancsnoka Gross nevű svájcz ezredes volt, miután a' nép és katonaság több versen öszvecsaptak — a' városra ágyugolyóbisok szórtak, a' nélkül hogy megintés vagy előrebocsátott jeladás történt, vagy a' különböző consuloknak idő engedtetett volna, hazafitarsaik bátorságáról gondoskodni. Más nap reggel egy Palermo előtt lévő angol gözös parancsnoka lépést tett a' főhelytartónál az ágyuzás megszüntetéséért, de sikeretlenül. Az ágyugolyóbisok zápor módra hullottak még akkor is, midőn francia consul Bresson tisztitársait felszólította vele herczeg Majohoz menni, s a' város lődöztetése félbeszakasztását sürgetni. Szardínia, Svájc, az Egyesült-státusok, Pruszsia és az Oroszbirodalom consuljai legottan hozzá csatlakoztak, az angol és ausztriai consulok nem mentek-el, az első labfajásáért, az utolsó mivel a' városnak távolli részében lakott. E' lépés nem kicsi veszéllyel volt öszveköttve. A' kir. kastély közelében a' küldöttséget puskalövésekkel fogadták, de szerencsére senki meg nem sebesítettett. Bresson volt a' consuli testület szónoka, a' főhelytartó előtt, ki hosszas vitatkozás után 24 órai fegyverszünetet adott, s azt írásban ígérte. Onnan a' consulok a' torladékokkal — barricade elrekesztett több útszákon keresztül nem kevés bajjal elhatottak a' tanács palotájához a' város közepébe, hol a' választmányok állandóul öszvegyölve valának. Az ellenségeskedés megszüntetésére nézve itt

tett lépéseknek a' ajánlatoknak azonban nem lett kívánt sikere. E' rövid időhaladékat csakugyan a' francia consul használta arra, hogy a' farancziákat, kik a' kikötőbe eljuthattak, egy amerikai hajóra szállította. A' fegyverszünet eltelésével január. 16-n a' város ágyuztatása újra elkezdődött, mi természetesen sok romlást okozott, míg a' megerősített állományokat védő s a' fegyveres népcsapatok között több viadal történt: legmérgebb öszvecsapás volt azon mozgás következtében, melyet a' molo-nál vagy kikötői kőátnál álló seregek csináltak, hogy a' kir. kastélylyal öszveköttetésbe jöhessenek. Az ugy nevezett Macqueda-kapunál is napoként igen nagy elkeseredéssel harcoltak. Ha a' zendülők eleinte nem voltak elég erősek a' katonáktól védett állomások között egyet is elvenni, másfelől a' tiszthatóságoknak az erősségekbe vonulását használták hogy a' lázadás ügyét jól elrendezzék, s maguknak czélszerű belszerkezetet adjanak. A' sziget belsejéből érkezett tudósítások a' népre nézve kedvezők és buzdítók, Palermo egész környéke feltámadott, s a' palermoi mozgalmakhoz csatlakozott több városokban hasonló szellem és indulat mutatkozott. A' mellett a' polgári társaság minden osztályai részt vettek a' haza szabadítása ügyében, nemesek, polgárok, halászok, földeszek, gazdagok, szegények, foranguak, mint közsorsuak kezét fogva vítottak, s „éljen a' szicíliai függetlenség! éljen szent Rozália!“ kiáltásban s a' közlekedésben ösztöztak. Még a' papok és szerzetesek osztályában is — bár kevesen — találkoztak kik a' lázadást segítették. A' nyilvános jótékonyágnak példái sem híján voltak. Midőn jan. 18-ra viradó éjjel a' kölcsönház egy ágyugolyóbis által öszverontott, és abban a' szegényeknek sok zálogai eléstek, a' hírszót nyitattott, s kevés idő alatt 25,000 frank öszvegyűlt. — Január. 18-án herczeg Majo és Spedalotto között levelezés folyt. A' főhelytartó a' polgári vérontásért sajnálását nyilvánítá, s a' praetort hívta magához értekezésre. A' praetor azonban, a' város lövetését s egyesek, jelesen szerzetesek ellen elkövetett erőszakosságokat felhozván nem ment-el, de a' főhelytartót a' közönséges választmányhoz utasította alkudozás végett. A' főhelytartó ez írásra adott válaszában a' katonái által elkövetett erőszakosságokat menteni igyekezett — s jelentette, hogy a' katonaságnak a' lövést megtiltotta, s a' vérontás megszüntetése iránti értekezésre őtet vagy személyesét hívta. A' praetor azonban ekkor sem ment, mert az alkudozásra meghatalmazva nincs, de ismételve a' közönséges választmányhoz utasította. A' főhelytartó mint írta, csak a' királytól nevezett tiszthatóságokkal alkudozhatik, s szóba hozta egy küldöttségnek Nápolyba hozását, erről vele értekezni a' praetort újra kérte. A' főhelytartó ez írásra válasz nélkül maradt, mint a' kinek a' hozzá ment küldöttségek iránti hivtelen bánását ismerték. Jan. 19-n a' consuli testület az illető kormányok nevében egy a' főhelytartóhoz intézett és beadott erőteljes előterjesztésben hathatósan ovakodott a' város ágyuztatása és abból származható károsodások ellen. Ezek levelet aláírták a' francia, pruszsiai, angol, északamerikai, hanoverai, svájcz, szardíniai, braziliai és orosz consulok. — E' különböző alkudozások közben a' lázadók elébb határozatlan követeléseit kifejlődtek, s a' szicíliai régi alkotmány helyreállítása és a' parlament öszvehívása kívánásában központosultak, ez ultimatumtól elállani nem akartak, s mivel a' főhelytartó herczeg arra rá nem állhatott, január. 19-n a' dolog állásáról Nápolyba tudósítást tett, s 19-n oda egy hajót elindított. Más nap január. 20-n megérkeztek a' királynak két nappal azelőtt költ, s a' tudva lévő engedményeket tárgyzó rendeletei. Két hó nappal ez előtt köz örömmel és hálával

fogadták volna azokat, most az erejökbe bízó zendülők, mint ki nem elégitőket viszszaütasították. — Későbbi tudósítások szerint az egész város a' lázadók kezébe esett január. 26-n és 27-n a' kir. kastélyt, a' bankot s minden erősséget, az egy Castellamare kívül mérges viadal után fegyveres rárohanással elfoglaltak. Ámbár annak kire hogy a' király országának alkotmányt ígért Palermoba érkezett, de úgy látszik a' nép teljes lecsendesedését nem eszközölte; a' palermoiak, míg a' király ígéretei egészen teljesítve leendnek, az erősségeket kiadni s Anglia kezessége nélkül a' legyvert letenni nem akarják. — A' Palermoba küldött s nagy veszteséget szenvedett kir. seregek febr. 1-n Nápolyba visszaérkeztek, főhelytartó herczeg Majo, valamint rendőrigazgató tábornok Vial elszaladván, ott találtak menedéket; Cataniában Syracusában s más városokban is győzött a' zendülés, mely az egész szigetre kiterjedt. Castellamareban Palermo mellett 500 emberből álló őrsereg maradt. — Úgy látszik a' szicíliaiak az 1812-iki alkotmány helyreállítását kívánják.

Egyházi birodalom. Lord Minto, kihez febr. 1-n estve Nápolyból egy futár érkezett, más nap pápa ő szentségétől búcsút vévén, febr. 3-n reggel Nápolyba elutazott.

Parmai herczegség. Egy január. 19-n költ rendelet az uralkodó herczeg címét következőleg határozta-meg: „Mi Bourboni II. Károly, spanyolországi infans, Isten kegyelméből Parma és Piacenza herczége, Pontremoli grófja s a' t. s a' t.“

Németország. Bavaría. München februarius második hetében igen kedvetlen jelenetek nézőhelye volt, az egyetemi deákok keblében támadott surlódások következtében. Azokra, a' deákok közt törvényesen fennálló társulatoktól különvált s nem régen formálódott Allemannia nevű rosz hírben álló öszveköttetés elleni idegenkedés és gyűlölség adott alkalmat. Ez Allemannia kapcsolatban áll Landsfeld grófné — az ismeretes Lola Montez tánczosné — nevével, mi azon ingerültséget érthetővé teszi, mivel köz hír szerint, azon tánczosné grófi rangra emeltetését a' király iránta viseltető hajlamának köszönheti. A' többször megújuló s mutakozó ingerültség febr. 9-n az utszán is hevesen kitört s nagy tolongásra és lármára adott alkalmat, minek következtése lett, hogy egy más nap költ kir. rendelet által a' folyó évben az egyetem bezáratott s megparancsoltatott, hogy a' deákok, kiknek száma 1560 volt — haza menjenek. E' határozat, mint lehet gondolni igen uagy, le nem írható benyomást sőt ingerültséget okozott; csakugyan még az nap febr. 10-n a' városi tanács által a' királyhoz beadott folyamodásra, melyet egy legalább 2000 polgártól kísért küldöttség vitt-fel, ő Felsége az említett tilalmat visszavette, s megengedte, hogy febr. 14-n a' leczkék tartása újra elkezdődjék. E' fordulás éppen oly le nem írható örömet okozott, annál inkább mert — Landsfeld grófné is a' városból eltávozásra parancsoltatott, s febr. 12-n el is útazott. A' példabeszédes és nem hétköznapi ujság witzes újdonságyártója megmondhatná: „Sok bajt csinál a' világon egy pár szép szem s egy pár — gömbölyű láb.“

Árverési hirdetmény. Az ide való cs. k. városi és várparancsnoki hivataltól ezennel köztudomásra juttatik, hogy a' cs. k. altábornagy és lovag Stahel Károly hátrahagyott javaihoz tartozó lovagló és hámos-lovak és szekerek itt Kolozsvárt a' néhai szállásán külsőmagyarutzában febr. 29-n kedden délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-tól 5-ig készpénzzel legottan leendő kifizetés mellett elkotyavetyéltetnek.

Vásárolni szándékozók ne terheltessenek a' meghatározott napon és helyen megjelenni. Kolozsvárt febr. 12-n 1848.